

Ruut Sjöblom kok ym.

Kirjallinen kysymys oppisopimuskoulutuksen uudistustarpeista

Eduskunnan puhemiehelle

Oppisopimuksen kautta tapahtuva ammatillinen koulutus palvelee parhaimmillaan niin opiskelijoita, yrittäjiä kuin yhteiskuntaammekin. Opiskelija saa hankkia ammatillisen tutkinnon työelämälähtöisesti, yrittäjä saa tarvitsemaansa työvoimaa ja osajia työelämään, yhteiskunnassamme työllisyysaste nousee ja parhaimmillaan syntyy uusia työpaikkoja.

Oppisopimuskoulutuksen potentiaali työllisyyden lisäämiseen ja työvoiman saatavuuden parantamiseen on merkittävä, mutta sitä käytetään valitettavan vähän. Nykyinen malli palvelee huonosti nuoria. Noin 7 500 henkilöä suorittaa vuosittain ammatillisen tutkinnon oppisopimuksella, mutta heistä vain noin 350 henkilöä on 15—19-vuotiaita. Tällä hetkellä oppisopimuksen käytön painopiste on suurissa yrityksissä. Uusien työntekijöiden, työuransa alussa olevien nuorten tai vaikeasti työllistyvien työllistäminen oppisopimuksen kautta nykyisillä ehdoilla on erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille usein liian kallista, työlästä tai riskialtista.

Oppisopimukseen liittyy yrittäjien näkökulmasta monia haasteita. Kyselytutkimuksen mukaan yritykset pitävät oppisopimuskoulutuksen tärkeimpinä kehityskohteina oppilaitosten ja yritysten yhteistyön parantamista, opetuksen muuttamista käytännönläheisemmäksi sekä opintojakson alkuvaiheessa hieman matalampaa palkkatasoa. Vaikutusarvion mukaan yrittäjien kiinnostusta oppisopimuksen tarjoamiseen lisäisi merkittävästi oppisopimuskoulutuksen uudistaminen vastamaan myös yritysten tarpeita.

Suomen yrittäjät ja Keskuskauppakamari ovat esittäneet oppisopimustukea palkkakustannusten porrastamiseen. Tuki myönnettäisiin automaattisesti työnantajalle, joka tarjoaisi alle 30-vuotiaalle nuorelle ammatilliseen perustutkintoon johtavan oppisopimuspaikan, ja tuki pienenis opintojen edetessä. Oppisopimustuki vastaisi nykyjärjestelmän haasteisiin kompensoimalla tuottavuuden ja kustannusten välistä kuilua ajalta, jolloin työssä tarvittavaa osaamista ei ole vielä ehtinyt kehittyä.

Työllisyyden parantaminen on suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan kohtalonkysymys, ja oppisopimuskoulutus tarjoaa tähän mahdollisuuden. Hallitus ei ole vielä esittänyt keinoja oppisopimuskoulutuksen parantamiseen. Oppisopimuskoulutuksen hyödyntämisen lisääminen edellyttää, että sekä opiskelijoiden että yrittäjien toiveet ja tarpeet huomioidaan.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 411/2021 vp

*Mitä hallitus aikoo tehdä lisätäkseen oppisopimuskoulutuksen käyttämistä ja
miten hallitus aikoo huomioida yrittäjien toiveet liittyen oppisopimuskoulutukseen?*

Helsingissä 1.7.2021

Ruut Sjöblom kok
Wille Rydman kok
Marko Kilpi kok
Mia Laiho kok
Pihla Keto-Huovinen kok
Sari Sarkomaa kok